

אף על פי פרק חמישי כתובות

נמ.

עין משפט נר מצוה

נא א ב מיי פ"ב מהל'
גדרים ה' י סמג
לאוין רמב"ט פ"ב י"ד ס'
רלב סעי' פ"א וט"ו ע'
ה"ש פ"א סעי' ב'
גב ג מיי פ"ו מהל'
ערכין ה' כט:
גב ד מיי פ"א ה' כו:
גב ה מיי פ"א ה' כט:

קונם שאני עושה לפי. אפילו גרסי' שאני לא הו' דבר שאין בו ממש דהא מנן צפ' בתרא דנדרים (דף פא:) קונם שלא אתן תנן לפני בקרך אינו יכול להפיר:

אינו צריך להפיר. צמעה לה מוונות ומעה כסף איירי ולכן אינו צריך להפיר שהמותר הכל שלו ואם משום העדפה שעל ידי הדחק גם היא שלו ואין לפרש טעם דאין צריך להפיר משום דאין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם דאם כן צמנס נקט מה שאני עושה לפיך דלימני מקדיש ידי עזמו: **רבי עקיבא אומר יפה.** דקסבר דהעדפה שעל ידי הדחק הו' לנאשה כדלמרינן בריש מילתא האשה (לקמן סו. וס) וא"ת והיאך יכול להפיר והא אין זה מדבריה שצניז לבינה וי"ל דחשבי צניז לבינה לפי שאינו יכול ליזרז ולקח ממש צמננס את הראוי לו ולהניח שאינו ראוי לו אי"ג גם חלקה משועבד לו שילקח צמנס קרקע והוא יוכל פירות וא"ת אם כן איך יכולה להדיכו כיון דמשועבדת ליה דלמנוה רבנן לשעבודיה דבעל כדלמנן בסמוך וי"ל דדוקא צעיקר מעשה ידיה הוא דלמנוה שהם לבעל לגמרי אבל הכא ללא ידידיה נינהו אלא לפירות צמננס לא אלמנוה:

שמא יגרשנה בו. ואם תאמר ולרז לאמר יכולה אשה שמתאמר לבעלה לרזני ניוזת ואני עושה למה לי לנמקט שמא יגרשנה לימא שמא תאמר איני ניוזת ואני עושה וי"ל דהא לא שכיח שמתא אומרת כן: **כי אמר שמואל ה"ב** כרבי יוחנן בן גוריון דהעדפה פירוש הקונטרס מגומגם כמו שפירש צמנו ונראה לר"ת דהכי פירוש להעדפה דקצר ליה צמננס כרבי יוחנן בן גוריון דהעדפה לבעל וצמנן הכי גריס ונימא הלכה כמתנא קמא אי נמי אין הלכה כרבי עקיבא וכן פירש ר"ח:

בשלמא אדם אוסר פירות חבירו עליו שבן אוסר פירותיו על חבירו. פירוש דהתם אוסר משום דלמח מהן צמננס יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו שאין לא זה ולא זה צמננס שכן אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו לפי ששנייה אינם צמננס:

לכשאקחנה ממך בו. ואע"ג דהתם

קאמר לכשאקחנה והכא לא קאמרה לכשאקחנא אין נראה לו לחלק: **הכא אין בידה לגרש עצמה.** תימנה דהא צידה לומר איני ניוזת ואני עושה יש לומר דרובה ליישב גם אליבא דריש לקיש: שדה

מוונות שכיחי ומעשה ידיה שכיח ומותר לא שכיח. מעה כסף קיין ומעשה ידיה קיין כדתנן (לקמן דף סד:) מה היא עושה משקל חמש סלעים: **והא עלה קסני.** צמנני: **ומה היא עושה לו.** ומדפריש צמנ מעשה ידיה ומה היא עושה לו מכלל דרישא צמנעשה ידיה איירי ולא צמנותר: **ספי.** קשה לטווחו יותר מן הערב: **הכי קאמר.** (לעולם צמנותר איירי צמנעשה והכי קאמר) סיפא ומה היא עושה לו עיקר דנדע מותר מאי ניהו: **משקל חמש סלעים.** סלע של יהודה כפליים צמנשקל סלע של גליל: **מי אמר שמואל הכי.** והאמר שמואל לעילוי צמנותר לאחר מיתה פליגי ועלה אי"ר יוחנן הסנדלר חולין ואע"פ דהשתא דידיה הוא אלמנא טעמא דר' יוחנן משום דבר שלא בא לעולם הוא שעדיין לא מתה ואין לו רשות צמנותר הואיל ואינו מעלה לה מעה כסף ובהא אמר שמואל הלכה: **והסנן קונם שאני עושה לפיך.** מה שאני עושה יהיה קונם לפיך יהי עליך כהקדש מליהנות לו: **אינו צריך להפיר.** נדר זה שאין צה כח להקדישו לפי שזהו שלו: **שמא פעדיף עליו.** יותר ממה שפסקו לה חכמים משקל חמש סלעים דמותר זה אינו שלו ויכולה להקדישו: **ר' יוחנן בן גוריון אומר.** אף עיקר מעשה ידיה צריך הפרה: **שמא יגרשנה.** ויהא הנדר חל שמשגרשה אינה משועבדת לו למעשה ידיה: **ופהא אסורה לחזור לו.** לפי שחשכר מעשה ידיה עליו ואי אפשר לו ליזרז שלא תטחון ולא תאפה וכל שאר מלאכות השנויות צמננסנו [ע"כ] שהאשה עושה לבעלה: **ואמר שמואל הלכה כו.** אלמנא לכשיגרשנה חל הנדר. אלמנא אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם שעדיין לא גרישה: **כי אמר שמואל הלכה כו.** יוחנן בן גוריון **להעדפה.** קאמר. כלומר הלכה דיפר ולאו מטעמיה דאילו לר' יוחנן עיקר מעשה ידיה צריך הפרה ולשמואל משום העדפה שמא תעדיף על הראוי הוא דלאמר יפר. והשתא נמי הוה מלי לאקשויי סוף סוף לא בא לעולם דהא לא נעשה: אלא אקשי ליה קושיא אחריתא: **אין הלכה כר"ק.** דלאמר אין צריך להפיר אלא יפר: **אלא אמר רב יוסף.** לעולם הלכה ומטעמיה קאמר ומשום שמא יגרשנה: **ושאני קוננוס.** הקדש שאינו הקדש לכל אלא על אדם אחד בלשון קונס: **מסוך.** שהוא תופס צמננס שאין סתם הקדש תופס שאדם אוסר פירות חבירו עליו ואומר קונס פירות פלוני עלי וצמנס הקדש אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו הלכן אדם אוסר עליו נמי דבר שלא בא לעולם אבל ממני צמננקדיש הקדש גמור איירי ואינו מותר לתפוס כקונס: **אמר ליה אביי.** ומה ראה

פירות חבירו עליו לנאן שהן פירות חבירו על חבירו דעכשוי היא משועבדת לו למעשה ידיה ואינו ראויה להתפוסו צמננס ולכשיגרשנה קאמר דחיל ועוד שעדיין לא נעשית המלאכה עד לאחר גירושין וחזרה: **בשלמא אדם אוסר פירות חבירו על חבירו.** פירוש דהתם אוסר משום דלמח מהן צמננס יאסור דבר שלא בא לעולם על חבירו שאין לא זה ולא זה צמננס שכן אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו לפי ששנייה אינם צמננס:

(א) [לעיל מ: נח: ג] לקמן (ד. ע' חוס' יצומת סו. ד' ל' א.) (ד' קדושין סו. יבמות ג.) לקמן סו. ע. גדרים פ"א (ס) [גדרים מו.] (1) [ע' חוס' נדה מו: גדר' כדרי פתח סו' דלא גרסי אלא:] (דף טו: נח.)

מוסף רש"י

קונם שאני עושה לפיך. אשה שאמרה לבעלה מה שאני עושה מלאכה היא אסור לפיך צקונס (יבמות צג.) מעשה ידי אינו לפיך כהקדש (קדושין סו.) אינו צריך להפיר. אין בעלה צריך להפיר שאין נדרה חל שהרי משועבדת לו (שם) דכיון דקא משעבדא ליה למעשה ידיה לא מילא נדרה (יבמות צג.) ללא אמה כלום ללא כל כנינה לאפקועי לבעל מה דמי ליה דתמננא (נדרים פה.) ואפילו בשמא מעדיף נמי לא חיישינן דלי מעדפא נמי לבעל הוא (לקמן סו.) שמא מעדיף עליו יתר מן הראוי. שמא מעדיף על מעשה ידיה יותר מן הראוי לו ויותר ממה שהיא חייבת לעשות לו ובכחיות (לקמן סד:) אמרין מה היא עושה לו משקל ה' סלעים שמי ביהודה שכן עשר סלעים בגליל, ולי אהיא העדפה קדשה אפי"ג ללא צהא לעולם בשעת הגדר (קדושין סו.) וטפי לא משעבדא ליה ואהעדפה חיל נדר ואפי"ג דעדין לא נעשית המלאכה (יבמות צג.) והעדפה דיהא הוא וחיל עלה קונס (לקמן סו.) שמא יגרשנה ותהא אסורה לחזור. ומה מלאכה ששעשה אחר הגירושין, כשתבא צמננס אסור צמננס מלאכה ובעל מעשה ידיה מגירושין ואילו וקסבר אדם אוסר דבר שלא בא לעולם על חבירו שכן אין אדם אוסר פירות חבירו על חבירו לפי ששנייה אינם צמננס: **לכשאקחנה ממך בו.** ואע"ג דהתם קאמר לכשאקחנה והכא לא קאמרה לכשאקחנא אין נראה לו לחלק: **הכא אין בידה לגרש עצמה.** תימנה דהא צידה לומר איני ניוזת ואני עושה יש לומר דרובה ליישב גם אליבא דריש לקיש: שדה